

www.dereta.rs

BIBLIOTEKA
UMETNOST I SAZNAJJE

Milutin Milanković

**KROZ VASIONU
I VEKOVE**

Beograd, 2019
DERETA

VOŽNJA DUNAVOM.
SPORAZUM O GLAVNIM TEMAMA PREPISKE

Na dunavskom parobrodu „Saturnus“

Baš pred sam polazak iz Beča primio sam vaše milo pismo. Evo vam odgovaram još usput, na belom dunavskom brodu koji me nosi otadžbini. Sedeći na njegovim širokim leđima gledam kako prolaze pored mene podunavski predeli: ravnice i brežuljci, stare ruševine i moderne varoši; ne hitno i drhtavo, kao što to izgleda sa brzoga voza, nego lagano i dostojanstveno. Tako mogu u isti mah da pišem i da se divim lepotama prirode, u koje s pravom ubrajam i jednu vitku saputnicu koja se, sa Bedekerom i lornjonom u ruci, graciozno šeta po prostranoj palubi broda.

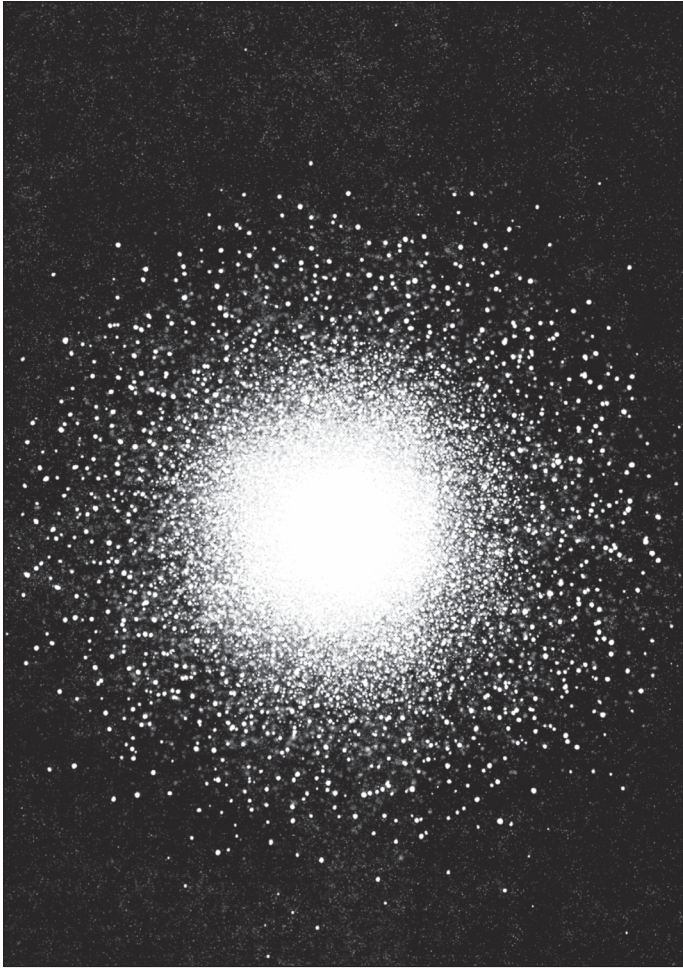
Vi mi predlažete, poštovana prijateljice, da naše nikad nedovršene razgovore o vasioni, njenim čudesima, zagonetkama i sudbinama, produžimo pismenim putem. Ja vrlo rado prihvatam taj vaš predlog, iako sa zebnjom da vas naša prepiska, od koje očekujete toliko zadovoljstva, ne razočara. Prepiska nije razgovor; njoj će, pre svega, nedostajati ono duševno raspoloženje koje je našim razgovorima na obalama plavoga alpijskog

jezera davalo tok i pravac. Kao god što bajke treba pričati deci samo u sutonu, kada ih ona gutaju razrogačenih očiju, sa jezom i verovanjem, tako treba i o svetu i njegovim tajnama govoriti u slobodnoj prirodi, gde nam se čini da udišemo njen životni dah i čujemo njen šapat. Pod vedrim nebom, koje nam otvara vidik u dubine prostora, dobivaju pitanja o sudbini sveta tek svoje pravo značenje; na hartiji nam ona izgledaju skoro beznačajna.

I vi sami, draga prijateljice, ne osporavate nedostatke pisane reči „uz koju valja u mislima nebo razapeti“, no držite da su te njene slabosti u isti mah i izvor njene snage. Govorena reč, velite, umire često čim se rodi, a živi u najboljem slučaju dok još ima koga da je se seća. Pisana reč, naprotiv, dužega je veka, a ima ih koje veći-to žive. Zašto, dakle, da se ustručavamo njima poslušiti se, kada mogu da prebrode i prostor i vreme.

Želite – a to je za mene zapovest – da u pismima nastavim moja rasmatranja i pričanja. Vi ćete i dalje pažljivo slušati i zapitkivati me, kao i letos. Pa kada na taj način budem mojim perom postepeno obuhvatio sve ono što vas iz astronomske nauke zanima i što vam je iz nje pristupačno, onda ću – tako vi zamišljate – ne znajući i ne hoteći, ispisati najoriginalnije astronomsko delo: nenameravano delo, proisteklo iz pisama prijateljici koja vlada sa malo znanja a obuzeta je jakim željom za njim. „Sve smo mi takve! Htele bismo mnogo da znamo, i toliko smo ljubopitljive da nam naše nestrpljenje ne dozvoljava da učimo. Pa kako sam od vas, ne učeći, mnogo naučila, ja vas molim da nastavu produžite, i dozvolite da se i drugi njom koriste.“

Vi očekujete, dakle, lako razumljivu Astronomiju u pismima. Zrelu za javnost! Dakle, na koncu krajeva, odštampanu. Zavirimo malo u tu perspektivu!

Skup zvezda koje kruže oko jezgra galaksije Mlečni put

Vi ste sami pisanu reč nazvali duhovnim čedom koje luta po prostoru i vremenu. Kada se ta reč odštampa, ona se ustostruči, a pisac postaje ocem stotina i hiljada takve dece. Pa kada je prvence žrtvovao bogovima, tj. poslao ih besplatno recenzentima, onda se ostala njegova deca razmile po širokom svetu i idu stranim ljudima da ih uče i zabavljaju. To se od njih traži – jedna siročadi!

Da, popularne astronomije treba da poučavaju i da zabavljaju. No kada uče, onda su dosadne, a kad zabavljaju, onda ne uče, pa zato ispada, na koncu krajeva, obično ova kombinacija: dosadno i nenaučno.

To nije ni čudo. Astronomija nije roman koji može svako da razume i u njemu da uživa. Stvarno shvatanje i razumevanje njenih zakona pretpostavlja temeljna znanja iz matematike i fizike. A baš to ne pretpostavljaju popularne astronomije kod svojih mnogobrojnih čitalaca, nego im služe ta znanja na tanjiru, u obliku paštete koja se lako vari, no koja ne hrani.

Prošla su davno ona vremena kada se sistematski pregled najvažnijih delova astronomske nauke mogao izvršiti u jednoj knjizi. Još pre sto godina, kada su naša znanja o svetu bila samo maleni deo današnjih, trebalo je bogodanim veštacima Humboltu i Aragou po četiri debele sveske za takav posao. Vasiona je suviše ogromna a da bi se mogla strpati u jednu knjigu, u kojoj bismo opisali kakvom nam se ona ukazuje i kakva je u istini. Poduhvatiti se takvog posla, značilo bi precejivati i sebe i čitaoca.

U predsoblju mog kabineta na Univerzitetu stoji, pokriven slojem prašine, jedan veliki orman, prepun takvih popularnih astronomskih dela; ne bih želeo da tog

debeljka vlastoručno kljukam hranom pa ma znao da će prepuknuti!

Razgnevljen, kao što to pokazuje prednja rečenica, odvajam svoj pogled od tog prašljivca, pa ga upravljam u slobodnu prirodu.

Da desnoj obali Dunava, pozlaćenog odsjajem zalazećeg sunca, uzdiže se iz sočnih zelenih livada lako pošumljeni brežuljak, a na njemu stoje razvaline nekog ponositog kraljevskog gradića; zovu ga Višegrad. Lisje šumice preliva se u svim bojama pozne jeseni, a pojedini listići blistaju, koso dotaknuti sunčanim zrakom, kao smaragdi, topazi i rubini.

Reka savija udesno, gradić se gubi u daljini i tami; i moje misli beže u nedogled.

Ja sam katkad, na krilima svoje uobrazilje, preduzimao daleka putovanja u beskrajnu vasionu ili u drevnu prošlost da bih svojim rođenim očima sagledao izbliza ono što je nauka opazila izdaleka. Vrativši se sa takvog puta, izgledala mi je moja izba tesna i memljiva, spisi požuteli, knjige umoljčane.

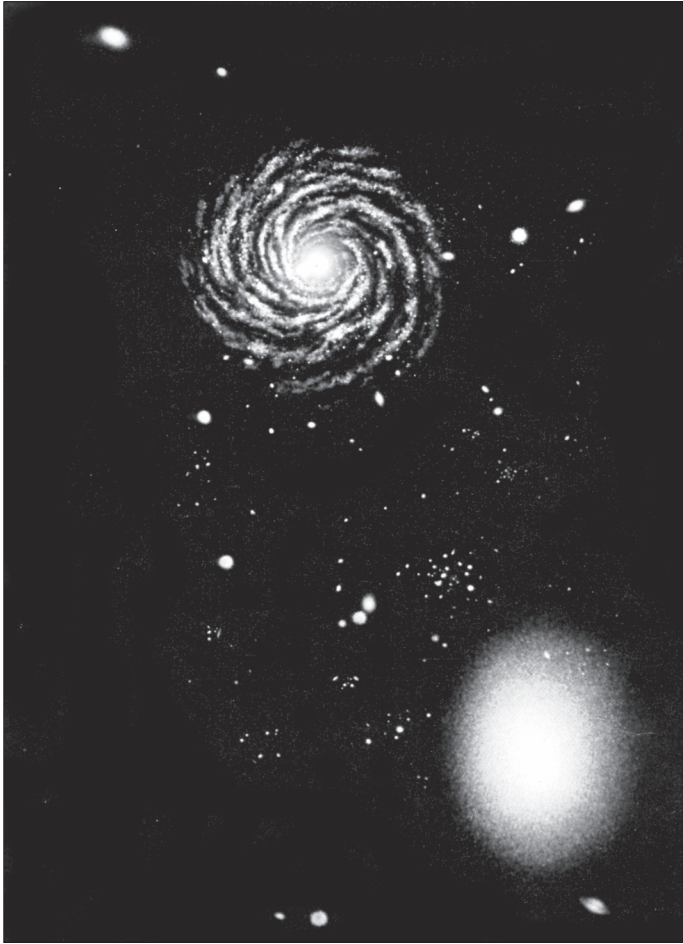
Manimo se, dakle, školskih knjiga i učiteljovanja! Za takav posao više volje nemam, a i vi, draga prijateljice, niste, sa vašim bujnim temperamentom, više za skamiju.

Nije li bolje da vas, mesto da vam pričam i tumačim, uzmem pod ruku i povedem na zamišljena, ali duševno doživela putovanja u tajanstvenosti vasioni i vekova?

Ja vas pozivam na takav put, pun doživljaja.

Za svako takvo putovanje možete se, po vašem ukusu, odenuti i okititi.

Putujući i posmatrajući, nećemo izgubiti sami sebe u beskonačnosti, ni naše lične želje, radosti i tuge

Jato galaksija. Naša galaksija Mlečni put je jedna od najmanjih u svemiru

prenebregnuti. Naš put će nas voditi kroz vasionu i vekove, ali i život zemaljski.

Eto, takvu, bez utvrđenog plana i sistema, više poverljivu nego naučnu, zamišljam našu prepisku. Da li bi vam se ona dopala?

Vreme je da završim. Sunce je već zašlo pod horizont, a ja to nisam ni primetio, zadubljen u ovo pismo i blagodareći električnoj svetiljci koja osvetljava ovu hartiju. Rana i blaga septembarska noć se spustila, a na obema obalama Dunava trepere bezbrojne svetiljke Budima i Pešte. Kao kakav fantom gleda me ta dvoimena varoš iz tame i budi u meni bezbroj uspomena. Njen sam ratni zarobljenik bio, i u njoj bi mi četvorogodišnja žudnja za slobodom srž ispila da nisam našao utočišta u naučnom radu; a našao sam to utočište baš u onome zdanju koje se u plemenitim linijama uzdiže u polutama pored velikog lančanoga mosta. To je palata Mađarske akademije nauka. Ja je gledam kao dragog poznanika. Eno, ono je prozor kod kojega sam danima sedeo i, gledajući na plavi Dunav i ponosni Budim, pisao moje prvo naučno delo. Na zidu pored toga prozora visila je, i visi sigurno još, skromna fotografija besmrtnoga matematičara Boljaija sa vlastoručnom, nemački ispisanom posvetom svojim milim roditeljima. Kad god sam ušao u taj hram nauke, ja sam se osetio kao progonjen begunac koji se spasao međ zidine manastira kroz koje njegovi progonioci ne smeju da kroče. Primi moj pozdrav, časni dome, i srdačnu hvalu na gostoprimstvu koje si mi ukazao.

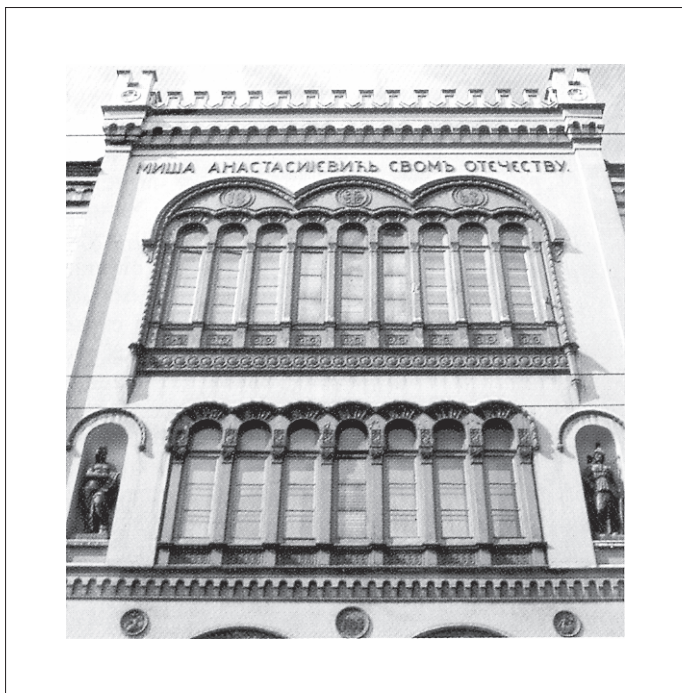
SOBA ZA RAD.
PRIPREME ZA NAMERAVANI LET
KROZ PROŠLOST

Beograd

Počinjem da se postepeno privikavam na varoški život, bolje reći da ga sa velikim strpljenjem podnosim. Veći deo dana provodim u staroj zgradi Univerziteta, u Kapetan-Mišinom zdaniju.

Polovinom prošloga veka poznati bogataš i ortak kneza Miloša, Miša Anastasijević, dao je saizdati ovu dostojanstvenu zgradu i, u nadi da će mu knez Mihailo Obrenović postati zet, kneževski opremiti. Kad se ta nada nije ispunila, poklonio je zdanije svom otečestvu, a ovo ga predalo Velikoj školi, kasnijem Univerzitetu. Od starog gospodstva ostali su na zgradi, koja je u svetском ratu dobila dva topovska metka, samo tragovi. I moja soba u njoj sada je samo skromno, ali ugodno utočište. Prostrana i visoka, ograđena debelim zidovima, koji ne propuštaju ni zvuk, ni žegu, ni mraz, pokrivena patosom od hrastovih parketa, koji starački ječe pri svakom koraku, zagrevana kaljevom peći, koja pevucka kada se podloži. Sedam knjigama nakrcanih ormana od

hrastovog, orahovog i jelovog drveta, različitih po svom obliku i po svojoj boji, ne odgovaraju doduše niukoliko pravilima estetike i arhitekture, ali zato predstavljaju verno postepeni razvitak egzaktnih nauka na našoj Velikoj školi i Univerzitetu. Knjige leže, u slikovito raspoređenim gomilama, i po stolovima i po samom podu. Tako se čovek ne oseća ovde nikada usamljen nego je uvek u dobrom društvu. Možda će se u toku naše prepiske ukazati zgodna prilika da vas, draga prijateljice, upoznam sa najzanimljivijim ličnostima ovog

Kapetan-Mišino zdanje, Studentski trg 1, sagrađeno je 1863. godine. Najveći deo svog naučno-istraživačkog i kreativnog rada Milanković je obavljao u svojoj sobi stare zgrade Univerziteta, u Kapetan-Mišinom zdanju.

duhovnog carstva, a sada bih samo hteo da sa dostojnim priznanjem napomenem dva naročita ukrasa moje sobe za rad. Jedan od njih je ogromna već jako omekšana naslonjača, u kojoj se može dvostruko utonuti: u nju samu, i u svoje misli. Tu, zaštićen dvostrukim bedemima od ostalog sveta, osećam se neopisano dobro; tu čitam, razmišljam, sanjam, katkad i dremam.

Drugi ukras moje sobe je veliki romanski dvostruki prozor, kroz koji se – iako se njegova okna peru u najizvanrednijim prilikama – otvara divan vidik na Dunav i preko njega. Od samog Dunava vidi se, zbog besprekidnog podizanja novih građevina, svake godine sve uža i uža pruga, ali se zato druga obala njegova vidi do samog horizonta. Ona se neće uskoro ozidati jer je to plavni teren Dunava. Sada, u ranu jesen, podseća taj kraj, sa svojim džbunjem i travom presušenom od sunca, na američansku savanu, a uskoro, kada se Dunav razlije, podsetiće me na Blatno jezero na kojem sam nekad proveo lepe dane. Zima će pokriti taj deo vidika belim pokrivačem, a proleće persijskim ćilimom, obojenim sočnim zelenilom mlade trave, protkanim srmom rascvetalih vrba. Tako vidim, kroz taj varoški prozor, kako godišnja doba prolaze jedno za drugim.

Večero, kad me suton, slaba električna struja, umor, ili drugi koji uzrok, odagna od mog pisaćeg stola, ja primaknem naslonjaču do prozora i posmatram zvezdano nebo. Opazim li Mesec, ja se popnem do njega i šetam po njegovoj površini da izbliza vidim ono što me je na Mesčevim mapama zainteresovalo. Pojavi li se koja planeta, ja odletim do nje da bih rezultate mojih matematičkih ispitivanja o klimi planeta kontrolisao na licu mesta.

Pri takvim putovanjima oblačim naučne čizme i vidim samo ono što je nauka dokučila. Pri tom izgledam

sam sebi kao vazduhoplovac pri nestalnom vremenu, kojem oblaci i magla često zakrivaju preletane predele. Ali, šta pri tom sagledam pa drugima saopštim, za to dajem svoju časnu reč.

Kadgod se uzdignem i do samih zvezda nekretnica. Dospem li, na primer, do Alkione, glavne zvezde Plejada, koje naš narod naziva Vlašićima, ja onako sa visine gledam na našu bednu Zemlju kroz duhovni do-gled koji savlađuje sve daljine. Ta je zvezda udaljena od Zemlje 230 svetlosnih godina, pa zato vidim Zemlju onako kako je izgledala pod kraj sedamnaestoga veka, jer je svetlost koja je tada sa Zemlje pošla taman stigla do mog oka. Na taj volšebni način pratim turske ratove cara Leopolda i vidim kako veliki vezir Mustafa Ćupri- lić zauzima Beograd. Njegova divlja vojska kulja kroz kapije toga grada. Jeza me hvata od nje, ali se stišava pri pomisli da je moj položaj na Alkioni izvan domašaja njenih topova. Strah i trepet rasprostrla je ta horda i među hrabrijim prirodama, i ja upirući svoj dogled na Savu i Dunav, vidim kako se veliki deo srpskog naroda, vođen svojim patrijarhom Čarnojevićem, seli u novu otadžbinu. U tome prvom izdanju albanske Golgo- te učestvuje i praded mog pradeda, Milanko – šteta što ga u toj gužvi ne mogoh prepoznati!

Eto, tako me je pomeranje u prostoru bacilo u da- leku prošlost. Jasno mi je da su prostor i vreme toliko međusobno povezani da ih je nemoguće sasvim razdvo- jiti. To je osnovna zamisao moderne teorije relativiteta, koja, kao što je to Minkovski prvi zamislio, vreme i pro- stor stapa u jedan četvorodimenzionalni kontinuum.

Moja fantazija se dovoljno razigrala i osmelila, pa zato pokušavam da se uživim u taj četvorodimenzio- nalni prostor. To nije laka stvar. Valja zamisliti četiri

ose, tri prostorne i jednu vremensku, upravne jedna na drugu. Kako god da ih razmeštaš ovamo-onamo, za četvrtu nikad nema mesta; izgleda da se te ose igraju, kao deca, „mete“, a jedna od njih uvek kasno stiže. Zato pokušavam drugu igru: šetam se duž vremenske ose u njenom negativnom smeru. To znači: ne menjati svoj prostorni položaj nego se samo u vremenu kretati u prošlost. Valja, dakle, da se vratim u svoju naslonjaču.

Preda mnom leži Beograd u potpunoj tami, nešto se desilo u njegovoj električnoj centrali. Tako mogu, u mraku, vrlo dobro videti ono što želim. Kretanje duž vremenske ose počinje, istorija Beograda odigrava se pred mnom kao kakav film koji se odmotava unatrag. Na autentičnom poprištu vidim kako vojske srednjoevropskih sila prelaze Dunav i Savu, kako Karađorđevi junaci jurišem osvajaju grad, a Vasa Čarapić pogine tu, pod mojim prozorom. Još dalje u vremenskoj pozadini nazirem vojske Laudonove, princa Evgenija, Maksimilijana Bavarskog, Sibirjanin Janka, janičare Čuprilića, Sulejmana, Avare, Herule, Istočne i Zapadne Gothe, rimske legije i divlje horde. Svi su se oni ovde borili; a još dalje, u prošlosti, talasalo se ovde Panonsko more i praćakali se, valjda baš na ovom mestu, morski psi, kitovi i delfini. Šta sve ne doživi ovo malo parče Zemljine površine?

Kao što vidite, draga prijateljice, kroz vremensko-prostorni kontinuum može se u mislima divno putovati, tamo-amo, u pre i posle.

Ta putovanja koja sam do sada preduzimao iz moje naslonjače bila su samo izleti poletarca iz svog гнезда. Sada, kada znam da ćete me vi, draga prijateljice, na mom letu pratiti, širim svoja duhovna krila za daleke letove. Preletećemo celu vasionu i uleteti duboko u

drevnu prošlost. Ili, još bolje, u obrnutom redu. Daleki let kroz vekove pokazaće nam kako se priroda postepeno otkrila čovekovom oku. To otkrivanje je uzbuđljivo kao igra lepe Salome. Kad sa nje padne poslednji veo, onda ćemo, obuhvatajući duhovnim okom celu vasionu, poći u beskrajne daljine.

To je moj program za naše putovanje. Ja već sada činim potrebne pripreme. Otvorene knjige pokrivaju sve stolove moje sobe, proučavam planove starih gradova, Vavilona, Atine i Aleksandrije, pravim pribeležke, jer hoću da vam na našem putu pokažem samo ono što je naučno utvrđeno. Neka uobrazilja pokreće naša krila, a buktinja nauke neka nam svetli kroz tamu. Ja je već držim upaljenu u ruci, da bih, čim stignete ovamo, ostavio ovu moju radnu sobu koja mi je postala uska.

KOLEVKA ASTRONOMIJE.
VAVILON, NJEGOV TORANJ
I NJEGOVI SVEŠTENICI

Beograd

Vi ste, dakle, draga prijateljice, spremni da putujete sa mnom do na kraj sveta. Pružite mi vašu ruku da je poljubim i zadržim u svojoj, jer ćemo odmah na put. – Kuda? – Do kolevke astronomije. – Gde stoji ona? – Vremenski i prostorno daleko od nas.

Bilo je, u stvari, više takvih kolevki; jedna, možda najstarija, stajala je u Kini, druga, u Indiji, treća, u Americi, četvrta, na evropskom severu, ali ona kolevka iz koje je naša današnja astronomska nauka uzrasla stajala je u staroj Mesopotamiji. Da bismo je našli, moramo poći za 2500 godina unatrag, a u prostoru, 2500 kilometara u pravcu jugoistoka. Kad stignemo onamo moraćemo, po našem srpskom običaju, dete darivati, pa će zato biti dobro da vam kažem štogod o njegovim roditeljima i njegovom rođenju. Ja sam o tome nekad i pisao, pa mogu time da se sada koristim. Pričekajte, molim, malko!

Donja od desnih fioka moga pisaćeg stola ispuni-la se tokom vremena započetim i nedovršenim radovi-ma. Evo jednog od njih! On nosi naslov *Naš planetski sistem*. Skoro stotina ispisanih strana i gomilica pribe-ležaka i skica. To je početak jednog dela koje sam spre-mao, na poziv naše Književne zadruge, za kolekciju nje-nih poučnih knjiga. Uzimajući ovo nedovršeno delo u ruke, živo se sećam uživanja s kojim sam ga započeo, a još većeg kada sam ga bacio u fioku. Sada ću vam pro-čitati njegovu prvu stranicu pa ćete videti kuda i zbog čega putujemo.

„Svakoga dana, između izlaza i zalaza Sunca, vidi-mo nad nama ili plavetnilo nebeskog svoda ili oblake. I jedno i drugo su proizvodi atmosfere, vazdušnog plaš-ta koji obavija našu Zemlju i štiti je od hladnoće pro-stora u kojem ona lebdi. Ulazeći u ovaj prozirni plašt sunčeva svetlost rasipa se po njemu i bojadiše ga pla-vom bojom koja se osmehuje u rekama, jezerima, i mo-rima Zemljinim. Vodena para, uzdignuta sunčevim zra-cima iz tih voda u vazdušne visine, stvara oblake koji šaraju ili sasvim pokrivaju nebeski svod. Šta se iza tih oblaka ili iza toga plavoga svoda skriva, mi ne vidimo, sem sjajnoga Sunca ili bledoga Meseca kada se i on uka-že na dnevnome nebu. No zato nam svaka vedra noć otvara kroz nebeski svod široki izgled u dubine pro-stora. Onda vidimo nebo obasuto bezbrojem sitnih sjaj-nih zvezda.

„U to zvezdano nebo upire čovek svoj pogled ot-kada živi na Zemlji, i muči se da sa te knjige, koju je sam bog nad našim glavama rasklopio, pročita njena tajanstvena slova. A iz toga sricanja razvila se astro-nomska nauka.

S A D R Ž A J

1	Vožnja Dunavom. Sporazum o glavnim temama prepiske	5
2	Soba za rad. Pripreme za nameravani let kroz prošlost.	12
3	Kolevka astronomije. Vavilon, njegov toranji njegovi sveštenici	18
4	Pločice sa klinastim pismom. Haldejska astronomija i astrologija	28
5	Današnja Atina. Stara Atena. Aristotel i njegova slika sveta	38
6	Kod Arhimeda. Antička vožnja Sredozemnim morem. Posete Aleksandrijskom muzeju i Biblioteci.	51
7	Osam velikih naučnika Aleksandrije. Eratostenova premeravanja Zemlje.	65
8	Neočekivani događaj	80
9	Kalendar i njegovi elementi.	84
10	Put u Carigrad. Kleopatra. Oproštaj sa Aleksandrijcima	90
11	Carigrad. U Fanaru.	99

12	Na obalama Bosfora. Teškoće kalendarske reforme.	105
13	Novi kalendar pravoslavnih crkava.	111
14	Jedan dramatičan događaj. Oproštaj sa Carigradom	117
15	Doživljaji jednog starog rukopisa. Huljadugodišnji odsek istorije nauka	122
16	Očinski dom. Pristupno predavanje Galileja. Njegova otkrića i sudbina	133
17	Istina o propasti Aleksandrijske biblioteke. Baštenski planetarijum	151
18	Dubrovnik i Prag godine 1601. Na Hradšinu u dvorcu cara Rudolfa II. Tiho Brahe i njegov pomoćnik. Smrt Tihova. Kepler i njegovi zakoni.	164
19	Jedna znamenita sednica Engleskog kraljevskog udruženja 1686. godine i njeni učesnici. <i>Principija</i> Njutna. Pronalazak Neptuna	190
20	Razne uspomene iz detinjstva	207
21	Na Semeringu. O Suncu. Džin i njegova peć	217
22	Beč. Uspomene iz mladosti	227
23	Prvo naučno delo i njegov postanak. Sreća u nesreći.	244
24	Prirodnjački muzej u Berlinu. Stablo života.	257
25	Grac. Vladimir Kepen i Alfred Vegener	272
26	Rađanje naše zemlje. Prvi dan.	289
27	Sveto pismo i prirodne nauke	302
28	Kotrljanje grude snega, slika života.	309
29	Jedan stari amfiteatar. Život zvezda, sudbina Zemlje	316
30	Projekat voza za saobraćaj sa Mesecom	326

31	Vožnja na Mesec	332
32	Mesec i njegovi predeli	341
33	Kib. Leverje i Flamarion. Rešenje Marsove zagonetke	350
34	Raksa. Poseta Veneri	365
35	Porodica Sunca	371
36	Salcburg. Hadžiluk u vasionu	382
37	Oproštaj sa očinskim domom	393
	O piscu	401

Milutin Milanković
KROZ VASIONU I VEKOVE

Za izdavača
Dijana Dereta

Likovno-grafička oprema
Marina Slavković

Lektura i korektura
Nevena Čović

Četvrto DERETINO izdanje

ISBN 978-86-6457-224-8

Tiraž
1000 primeraka

Beograd 2019.

Štampa

ART PRINT MEDIA, Novi Sad

Izdavač / Plasman

DERETA doo

Vladimira Rolovića 94a, 11030 Beograd

tel./faks: 011/ 23-99-077; 23-99-078

w w w . d e r e t a . r s

Knjižara DERETA

Knez Mihailova 46, tel.: 011/ 30-33-503, 26-27-934

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

5:929 Миланковић М.
001.1(081)

МИЛАНКОВИЋ, Милутин, 1879–1958

Kroz vasionu i vekove / Milutin Milanković. – 4. Deretino izd. – Beograd : Dereta, 2019 (Novi Sad : Art print media). – 399 str. : ilustr. ; 22 cm. – (Biblioteka Umetnost i saznanje)

Autorova slika. – Tiraž 1.000. – Str. [401–402]: [O piscu] / Dragan Moјović.

ISBN 978-86-6457-224-8

a) Миланковић, Милутин (1879–1958) – Аутобиографија
b) Наука

COBISS.SR-ID 273001228